

De nærmere regler om disciplinarnævnets virksomhed mv. fastsættes efter forslaget til stk. 4 af forsvarsministeren.

3.6.2. Domstolsprøvelse

Efter den gældende bestemmelse i militær retsplejelov § 43, stk. 2, 2. punktum, er disciplinrankenævnets afgørelse endelig og det antages, at afgørelsen ikke kan indbringes for domstolene. Udvalget om den militære straffe- og retsplejeordning har overvejet, hvorvidt denne bestemmelse bør opretholdes eller ophæves i forhold til disciplinarnævnets afgørelse, jf. forslaget til § 15, stk. 1.

I forbindelse med revisionen af lov om hjemmevernet i 2000 blev spørgsmålet om den tilsvarende endelighedsbestemmelse i denne lov drøftet mellem Forsvarsministeriet og Justitsministeriet. Justitsministeriet gav udtryk for, at en bestemmelse, der forhindrer indbringelse af et pålagt disciplinarmiddel for domstolene, er betænkelig. Den dagældende endelighedsbestemmelse i hjemmevernslovens § 20 blev derfor ikke medtaget i lovforslaget. Revisionen af hjemmevernsloven blev gennemført ved lov nr. 123 af 27. februar 2001.

Spørgsmålet om endelighedsbestemmelser i lovgivningen er omtalt i Retsplejerådets betænkning om reform af den civile retspleje I (nr. 1401/2001). Rådet finder (side 33), at endelighedsbestemmelser bør undgås. Det hedder videre:

»Grundlovens § 63 fastslår et vigtigt princip om, at afgørelser truffet af en forvaltningsmyndighed, herunder uafhængige administrative nævn, skal kunne prøves ved domstolene. Selv om grundlovens § 63 ikke er til hinder for, at lovgivningsmagten i begrænset omfang gør undtagelse fra denne regel, finder Retsplejerådet, at sådanne undtagelser i givet fald skal have meget stærke grunde for sig.«

Rådet fraråder, at nye endelighedsbestemmelser indføres i lovgivningen.

Retsplejerådet har yderligere anført, at endelighedsbestemmelserne vedrørende disciplinarnævnene for civil værnepligt og beredskabskorpsset efter det oplyste vil blive ophævet. Retsplejerådet fandt på den baggrund ikke behov for nærmere at overveje de endelighedsbestemmelser, der gælder for disciplinarnævnenes afgørelser. Retsplejerådet forudsatte herved, at der ved udvalget om den militære straffe- og retsplejeordnings gennemgang af den militære retsplejelov blev taget hensyn til de betænkeligheder, som endelighedsbestemmelser giver anledning til.

Udvalget har ikke fundet, at der kan påvises meget stærke grunde til at foreslå den gældende endeligheds-

bestemmelse opretholdt. Lovforslaget indebærer derfor, at Disciplinarnævnets afgørelse i militære disciplinarsager kan indbringes for domstolene i overensstemmelse med den almindelige bestemmelse i grundlovens § 63.

Udvalget har overvejet, hvorvidt det alene er disciplinarnævnets afgørelse, der skal kunne indbringes for domstolene, eller om den, der er pålagt et disciplinarmiddel af disciplinarchefen eller af en underordnet chef med disciplinarmyndighed, skal kunne indbringe disses afgørelser direkte for domstolene uden først at skulle udnytte den almindelige administrative klagevej til disciplinarnævnet.

Retsplejerådet, der har behandlet dette spørgsmål generelt i den ovenfor nævnte betænkning, anfører (side 33), at det må kræve en særlig begrundelse at stille som betingelse for indbringelse af en administrativ afgørelse for domstolene, at en administrativ klageadgang først skal være udnyttet.

Anvendelse af disciplinarmidler inden for forsvaret er navnlig begrundet i hensynet til disciplinen. Af samme grund er det af afgørende betydning, at disciplinarsager behandles så hurtigt, som det er muligt i det konkrete tilfælde. Dette gælder også for disciplinarchefens behandling af klager over en afgørelse truffet af en underordnet disciplinarchef og for disciplinarnævnets sagsbehandling og afgørelse. Disciplinarsager, der får deres endelige administrative afslutning ved disciplinarnævnet, må i almindelighed antages at være afgjort inden for få uger eller i hvert fald måneder.

Hertil kommer i øvrigt, at disciplinarchefens vurdering af en underordnet disciplinarmyndigheds afgørelse og den efterfølgende prøvelse af disciplinarchefens afgørelse ved disciplinarnævnet netop på grund af disse instansers kendskab til dette særlige retsområde er en del af de retssikkerhedsmæssige garantier.

Udvalget har derfor ud fra en samlet vurdering af såvel principielle synspunkter som dette retsområdes særlige karakter fundet, at det alene er disciplinarnævnets afgørelse, der bør kunne indbringes for domstolene, dog således at disciplinarchefens afgørelse vil kunne indbringes for retten, hvis nævnets afgørelse ikke foreligger senest 2 måneder efter, at sagen er indbragt for nævnet. Denne løsning svarer til det princip, der efter skattestyrelsesloven gælder for indbringelse af f.eks. et skatteankenævns afgørelse for domstolene, hvis Landsskatterettens afgørelse ikke foreligger efter 6 måneder. Udvalget finder, at underordnede disciplinarchefers afgørelser i disciplinarsager ikke skal kunne indbringes for domstolene, men alene for disciplinarchefen.